

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinna Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR

Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States

One year \$1.75 — 6 months \$1.00

IN CANADA:

One year \$2.00 — 6 months \$1.15

Toimitus:

HELMI MATTSO

Box 99, Astoria, Ore.

TYÖTTÖMYYS

Nyt on taas suunnattomat määrät niitä ihmisiä, joilla ei ole "tilaa elämän pöydässä." On ihmisiä, joille ei edes muruja siltä pöydältä viakata. Työläiset, kaiken rikkauten ja hyvinvoinnin luojat, saavat kulkea paikasta paikkaan etsimässä työtä, kauppa- ja teollisuusmaailman luovia, laivoja käsiavarsiaan, kuitenkin löytämättä etsimäänsä. Työttömyys on julmaa, se rikkoo kaiken! Kuinka paljon tuskaa tuottaa kaiken perheen äidille, kun isä toivotomana yhä uudelleen ilmoittaa, että ei ole onnistunut saamaan mitään apua. Ei ole kelvannut käsiavarret, ei ole ollut pyynnöistä hyötyä. Ja mitä onkaan isä ollut vailla. Ainoastaan työtä!

Hän on ollut kerjäämässä sitä, jota loisloukka kaikkein kauheimmin kammoo, vihaa.

Uutta rikkautta, uusia tuotteita haluaisi työläinen valmistaa, mutta tilaisuutta siihen ei suoda.

Ei mene enää tavarat kaupaksi, on tuotettu liikaa...

Ja kuitenkin ovat nuo miljoonat työttömät vailla kaikkea, vailla kaikkia elämän välttämättömiä tarveta- varoita ylläilyksen ja rikkauten keskellä.

Mitä tämä osoittaa?
Tämä vain todistaa sen, että järjestelmä on nurinkurinen, väärä.

Eikä se olekin kumma, että on paljon ihmisiä, samoja raatsijia, jotka puutetta valittavat, mutta jotka eivät huomaa mitään vikaa tässä järjestelmässä.

— Se on ohitse menevää. Näin on ennenkin ollut. Kyllä se siitä taas selviää, kun vain jaksetaan kärsiä. Näin puhuvat monet. Ja kärsivät... Kärsivät niin kauan kun voivat. Järjestelmää ei vain jaksata syyttää eikä vihata kapitalismia.

Työttömien miesten vaimot tuntevat tämän yhteiskuntajärjestelmän ki- rouksen kaikkein katkerammin. Hei- dän pienet lapsensa ovat ojentamassa käsiään pyytäneitä äidiltä: leipää!

Mutta äidit itkien vastaavat, että sitä ei ole...
Ja isä joutuu epätoivoon, kun ei voi tehdä mitään lastensa nälän tyydyttämiseksi.

Leipälinjoilla liikkuu tuhansia työttömiä, seisoskelee joutilaita mie- hiä ja naisia...

Naisten moraalit alentuu. Mitä he

välittävät siveydestä. Hengen piti- miksi jotain täytyy tehdä!

Nuoret naiset luisuvat paheiden po- luille, johon suohon lopulta koko- naan uppoavat. Ja vain siksi, kun heidän täytyy jotenkin säilyttää o- lemassaoloaan. Tämä vaisto on voi- makas, elämä on ihmiselle rakas. Ei- vätkä he voi käsittää, että luokkai- telun tie johtaisi pelastukseen.

Miksi eivät sitä käsittä?
Siksi, kun kapitalistinen järjestelmä on niin perin mutkikas ja ovela, että se osaa pimentää työläisen silmät, se- koittaa aivot, joten on mahdoton mitään ymmärtää. Uskotaan vain mi- tä sanotaan. Kapitalistit osaavat eduk- seen puhua.

Nytkin kapitalistinen sanomaleh- distö vakuuttaa työväelle, että pian on pulakausi ohi, pian alkaa "kul- tainen aika", teollisuuslaitokset ase- tetaan käymään täydellä höyryllä. Ei ole hätää sitten.

Kuitenkin samalla aikaa yhä uusia teollisuuslaitoksia suletaan, yhä uusia joukkoja joutuu työttömäin armei- jaan.

Tuima talvi on vastassa. Ei ole säästöjä, ei ole työtä.

Silloin saa tilaisuuden kuolla näl- kään.

Onpa se kumma, jos ihmisiltä on järki niin tarkkaan mennyt, että ää- nettöminä kuolevat lihapatojen ää- reen...

Naiset! Kokoon tuokaa kaikki lykkäatelistilain riveihin, taistele- maan paremman olotilan luomiseksi. Vain sitä tietä voimme muuttaa olo- suhteet niin, että maailmasta ainiaksi häviää työttömyys ja pulakaudet ja niiden hirveät seuraukset: kurjuus ja hätä.

Kapitalistinen järjes- telmä synnyttää rikossellisuutta

Yhdysvalloissa enemmän rikosselli- suutta kuin missään muussa maassa maailmassa.

Ojennuslaitoksien vaikutus nuoriin lainrikkojiin on melkein poikkeukset- ta turmiollinen ja sen jälkeen kun he ovat suorittaneet yhden tuomion, he melkein joka tapauksessa joutu- vat uudelleen tekemisiin lain kanssa ja tulevat jälleen tuomituksi vanki- laan. Näin selittävät tuomari A. C. Backus ja George W. Kirchow pu- heissaan National Probation Associa- tionin konferenssissa Milwaukeeessa hil- jattain. Backus on Milwaukeeen kun- nallisoikeuden tuomari ja pitkällä vir- kakaudellaan on joutunut tekemisiin tuhansien lainrikkojien kanssa. Kirchow on New Yorkin valtion suuren Sing Sing vankilan entinen vartija.

Tuomari Backus väitti puheessaan, että rikosselliset, harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, tulevat rikosselliksi ympäristönsä vaikutuksesta, suurim- pina tekijöinä ollen kehnot kotisuh- teet, joutilaisuus sekä huono seura- piiri. Nämä tekijät luonnollisesti o- vat kapitalistisen järjestelmän ominai- suuksia, joskaan tuomari ei poikennut viittaamaan siihen seikkaan.

"Vuosisatoja niille, jotka rikkoivat lakia langetettiin pitkiä vankilatu- omioita, kidustustuomioita sekä kuo- lemantuomioita. Mutta näitä kauheia- ta rangaistuksista huolimatta rikok- sellisuus on jatkuvasti lisääntynyt", sanoi tuomari puheessaan.

"Kokemus on saattanut minut us- komaan, että paras keino kovettune- seen rikosselliseen nähden on antaa

hänelle elinkautinen tuomio, samalla kertaa kuin satunnaiselle rikosselliselle on jokaisessa mahdollisessa tapauk- sessa annettava tilaisuus olla poissa vankilasta koetuksella (probation). Koetusvapaus on osoittautunut niin menestykselliseksi, että kongressikin nyt harkitsee sen sopivaisuutta an- taakseen liittohallituksen oikeuslai- toksille vallan harjoittaa sitä.

"Viimeisen yhdentoista vuoden a- jalla ainoastaan kolme prosenttia niistä, jotka on päästetty koetukselle Milwaukeeen oikeuslaitoksista on tul- lut uudelleen tuomittavaksi. Ennen- kuin koetusvapautta harjoitettiin 50 prosenttia vapautetuista saapui uudel- leen tuomittavaksi. Lopullisena todis- tuksena koetusvapauden kelvollisuu- desta voidaan mainita, että Milwau- keessa on vähemmän rikossellisuutta tuhatta henkilöä kohden kuin missään muussa suuressa kaupungissa Ameri- kassa."

Tri Kirchow puheessaan viittasi siihen seikkaan, että ellei jotain teh- dä rikoksien estämiseksi, heikommat tulevat entistä suuremmassa määrin tuomituiksi ojennuslaitoksiin. "Me tarvitsemme enemmän rikoksien estä- mistä ja vankien koetusvapautta", hän sanoi. "Meidän tulee pyrkiä is- kemään rikoksien juureen, samoin kuin lääkärit pyrkivät iskemään ruu- millisten tautien juureen." Mutta porvarillisena asiantuntijana Kirchow ei halunnut tai ei kyennyt osoit- tamaan miten tämän "iskemisen" tu- lee tapahtua.

Charles L. Shute, National Proba- tion Association sihteri, sanoi Yhdys- valloissa olevan paljon enemmän rik- kossellisuutta asukasluokun verrattu- na kuin missään muussa maassa ma- ailmassa. "Viisiasataa tuhatta miestä, naista ja lasta joutuu täällä ojennus- laitoksiin jokaisen vuoden kuluessa", hän sanoi. "Rikoksien lasketaan Yh- dysvalloissa tulevan maksamaan \$2- 500,000 jokaista päivää kohden.

"Meidän virastostamme lähetettiin viime tammikuulla ja helmikuulla ky- selykaavake kaikkien maan suurimpien kaupunkien poliisikomissionereille ja poliisipäälliköille, joilta pyydettiin tietoja rikosaallosta. Vastaukset o- soittavat, että useissa kaupungeissa väkivaltaiset rikokset ovat lisääntyneet ja ne ovat yleensä olleet enemmän julkeita ja sensaationimaisia. Paljon niistä on ollut uhkarohkeita rosvouk- sia ja varkauksia.

"Huomiota herättävät rikokset ovat myös usein perustuneet sanomaleh- tikertomuksiin. Näyttää ilmeiseltä, että eräät sanomalehdet, joilta on puu- tunut niitä sensaationimaisia sotauuti- sia, joilla lehdet täytettiin ja niitä myytiin miljoonittain sodan aikana, ovat liioitelleet sensaationia eräissä vi- sissä tarkoituksessa.

"Me tiedämme että on tapahtu- nut sarja hämmästyttäviä rikoksia New Yorkin kaupungissa, Chicagos- sa sekä muissa kaupungeissa. Lait- tomuus näyttää olevan pysyväistä laa- tua. Mikä on syynä siihen? Epäile- mättä siihen on syynä sodan jälki- vaatimus ja sotaa seurannut häiriin- tynyt tilanne, johon lukeutuu vakava teollinen lamaantumisen ja työttö- myys. Myöskin on tapahtunut mora- alinen rappeutuminen. Kotiin pa- lanneet sotilait ovat synnyttäneet suu- ren brobleemin; heitä ei ole saatu soveltetuiksi teolliseen elämään; he ovat tottuneet seikkailuun ja ampu- ma-aseiden varomattomaan käyttämi- seen."

Schute lausui että koetusvapaudella on saavutettu paljon rikoksien vähen-

tämiseksi ja että sellaisina aikoina kuin nykyinen sen tarve ilmenee eri- koisesti.

Pastori John M. Cooper, Washing- tonissa sijaitsevan katolilaisen yli- piston yhteiskuntaopin professori, pu- hui konferenssissa "yhteiskunnan vas- tuunalaisuudesta pahantekoon" ja sa- noi, että koululaitoksen tulee alkaa käsittelemään, että niiden tulee opet- taa "elämän totuuksia."

"Meidän koulujärjestelmämme", hän sanoi, "ei ole onnistunut opetta- maan yleisölle sen velvollisuuksia yh- teiskuntaa kohtaan. Vain aniharvat tietävät mitä tapahtuu heidän omalla paikkakunnallaan. He eivät tunne erilaisia oikeuslaitoksia. He eivät tie- dä mitään pahanteosta, ei mitään as- unto-oloista, työttömyydestä, heikko- mielisyydestä tai rappeutumisesta. He eivät tiedä mitään niistä asioista, jot- ka koskevat heitä kaikista enemmän.

"On aika, että yleisö heräisi käsit- tämään tarpeensa ja kansalaiset ot- taisivat päälleen vastuunalaisuuden yhteiskunnan rappeutumisesta."

Näillä sanoilla nämä porvarilliset yhteiskuntaolojen tutkijat antoivat tuomionsa sille järjestelmälle, joka synnyttää rikossellisuutta ja rappeu- ta yhteiskunnan. Mutta he eivät halunneet ehdottaa järjestelmän muut- tamista, joka olisi ainoa tehokas keino pysyväänsä parannuksen aikaansaami- seksi. He vaan suosittelivat koetus- aikaa entisille rikosvangeille — näh- tävästi että vankiloihin tulisi enem- män tilaa uusille vangeille.

— Kauneus ei ole esitetyn olion luonnossa, vaan taiteilijan tarpeessa esittää se, ja tämä tarve itse synnyttää sen voiman määrän, millä tehtävä tulee suoritetuksi. Jokainen olio voi olla kaunis paikallaan, ajallaan, ja toiselta puolen ei mikään ole kaunis, mikä on eroitettu paikastaan ja ajas- taan. — Ei vaan mitään luonteen lai- menustal Apollo olkoon Apollo, Sokrates Sokrates. Älkäämme sekota- toista toiseen, muutoin menevät molemmat hukkaan. — Mikä on kau- niimpi, suora vai käyrä puu? Se, joka on paikoillaan. Kaunis on mie- lestäni yhteenkuuluvaisuudessa. Tätä voisi kehittää loppumattomiin ja to- distaa lukemattomilla esimerkeillä. Ymmärräthän, etten puhu absoluuttis- ta (ehdottomasta) kauniista, kun en tunne sellaista, ja kun en ole kos- kaan pitänyt sitä muuna kuin kaunii- na pilana. Minusta ne, jotka harras- tavat ehdotonta kauneutta, tekevät si- tä vain siksi, ettei heillä ole silmää luonnollista maailmaa nähdäkseen, ja upottuvat he menneeseen taiteeseen, kun eivät pidä luontoa kyllin rikkaa- na luomaan yhä uutta kauneutta. Miakkoset! He ovat niiden kaltaiset, jotka tekevät runoja, kun eivät voi runoinla. Karakterisoida! Se on tarkotus."—Millett'n kirjeestä.

* — Mieluummin kuin nähdä taiteen elävän kurjaa, riutunutta elämäänsä muutamien harvojen keskuudessa, jot- ka inholla katsovat huonompisaisia veljiänsä, ja joka johtuu heidän tietä- mättömyydestään, josta rikkaat itse kantavat edesvastuunsa ja rauhudesta, jota vastaan sama rikas ei taistele — mieluummin kuin nähdä tätä, tah- toisin, että taide pitemmäksi ajaksi häviäisi maailmasta.—Wm. Morris.

— Kenelle ei vielä tule Toveritar, kiiruhtakoon tilaa- maan sen heti!